

بۆچی ئەم ژ ناکوکی (هه‌قراکی) د ترسین؟

پرېښی

جه میل شیلانی

دحه‌فتیناما(ه‌قرا) ژماره(260) ریکه‌فتی(22/10/2008) دلاپه‌ری (ته‌وه‌ر) دا، دیداره‌ک د گه‌ل ریکه‌به‌ری په‌روردا قه‌زا ده‌وک(وه‌یسی سلیمان) دا کریه‌ل دورور ره‌وشا وهرگرتنا ماموستاوه‌گوه‌استنا وان دانا نا ریکه‌به‌ران، هر چه‌نده دبیت نه‌و باه‌تی ریکه‌به‌ری په‌رورده‌ی بحسکرین یی وان دوو سالین نه‌و بوویه ریکه‌به‌ری په‌رورده‌ی بن هر وه‌ک دبیت: (نه‌قه دوو ساله نه‌ز بوویمه ریکه‌به‌ری په‌روردا قه‌زا ده‌وک.....)، دیسان دبیت باه‌ت پتر یی سنوردای بیت په‌روردا قه‌زا ده‌وک هه، لی نه‌م دی هنده‌ک تیبینیان ل دینتین ماموستای که‌ین، کو بو گشت په‌رورده‌ی قه‌زایی پاریزگه‌ها ده‌وکې بخو‌فه‌بگریه، نه‌وژی ل دورور وی خالا ماموستای رژی لسه‌ر کری، کو دانا نا ریکه‌به‌ران چو په‌وه‌ندی ب مه‌س‌لین حزبی هه‌ نینه، دبیت: (دهرباره‌ی په‌یوه‌ندی دانا نا ریکه‌به‌رین قوتابخانا ب مه‌س‌لین حزبی ژ ی هه‌ دا دیارکر کو چ په‌یوه‌ندی ب هیچ حزبا هه‌ نینه...). کو راستی تیبینیا من لقی‌ره لسه‌ر گوتنا ماموستای نه‌وه، نه‌و کارتی‌کرنا حزبی‌ه‌تی نه‌ یا وان دوو سالین نه‌و بوویه ریکه‌به‌ر، به‌لکو نه‌ه‌ کاتیکر نه‌ یین به‌ری هینگی نه، کو دشیم بیژم ریژا) 100%) ی ریکه‌به‌ر لسه‌ر بنه‌مای ی حزباتی هاتبوونه دانان و هه‌می نه‌و بوون یین(پارتی). نه‌به‌س ریکه‌به‌رین قوتابخانا به‌لکو یین هه‌موو ده‌زگایی میری. نه‌ه‌قار ده‌می ماموستا ناخافتنا خو ته‌که‌ست دکه‌ت و دبیت: (نه‌قه ریکه‌به‌رین مه‌ گوه‌ارتین دبیت پتریا وان نه‌ندام و به‌رپرسی‌ن شانین سهره‌کی و بنه‌کی یین پارتی بن، که‌ واته‌ حزبین سیاسی چ په‌یوه‌ندی ب قی چه‌ندی هه‌ نینه). لقی‌ره دبیت: هه، کو ریژا) 100%) ریکه‌به‌ر و هاریکار هه‌می پارتی بوونه، هه‌لبه‌ت پتریا وان دی خودان پله‌کا حزباتی بن له‌وما گوه‌ارتنا وان ب هنده‌کین دی واتا نه‌و نینه، کو کارتی‌کرین حزبی نینن، پا نه‌ز دی پسپاره‌کی ناراسته‌ی ماموستا ی و هه‌موو ریکه‌به‌رین په‌رورده‌ی قه‌زایی پاریزگه‌ها ده‌وکې که‌م، هر ژ به‌ری ئیکبوونا هه‌ردو ئیداران، و پشتی ئیکبوونا ئیداران ژ، چه‌ند ریکه‌به‌ر و هاریکار هه‌نه‌ نه‌ پارتی بن؟ یان چه‌ند ژ وان ریکه‌به‌رین د هینه گوه‌ارتن، ل شوینا وان یین نه‌ پارتی داناینه؟ ته‌نی دی نمونه‌کی ژ دیارکه‌م ل سال(2004) ل قوتابخانه‌یه‌کی دقیا ن من بکه‌نه ریکه‌به‌ر، لی هر ژ به‌ر مه‌س‌لین سیاسی نه‌ز قه‌ببول نه‌کر(که‌س ژ ی هر نه‌که‌ت مه‌ دل دچوو ریکه‌به‌ری له‌وما مه‌ نه‌ه‌ بابته‌ نفیسی‌ایه، به‌لکو ته‌نی ئیک ژ نمونین ب به‌لگه‌یه)، نمونه‌ ژ هیشتا هه‌نه، هه‌تا قیگافی ژ کارتی‌کرین سیاسی هه‌نه، و هه‌تا نایب هنده‌ک ماموستا وانا نایب ژ بیژن!!

دناقبه‌را وان په‌یدا بوو شیان ده‌وله‌ته‌کا مه‌زن و ب هیژ و پیشکه‌فتی نا‌قا بکه‌ن ول سهر بنامین موکوم و یاساین سهرکه‌فتی و دیموکراسی یه‌ته‌کا کی‌م وینه، و هر هه‌قوله‌لایه‌کی مافین خو‌ه‌نه خو‌شی پی دبت و هرک ژ ی هه‌نه نه‌نجام دده‌ت. دقیت نه‌م کورد خو‌ ژ قی چه‌ندی نه‌ترسینن و نه‌م هه‌ول بده‌ین کو هه‌می ناکوکی دناقبه‌را مه‌دا هه‌ین بکه‌ینه هه‌قرا ژ بو نا‌قارنا کوردستانه‌کا دیموکراسی و خو‌ش، و چه‌ بو هه‌می که‌سا تیدا هه‌بیت بزین ب نازادی و سهربلندی و سهره‌رازی و هر که‌سه‌ک ژ مه‌ نه‌رکین خو‌ و مافین خو‌ بزانیته. ب قی شیوه‌یی مه‌ دیارگری ناکوکی دی بیته‌ قووناغه‌کا پیویست ل نا‌ه‌ پروسیسا نیکرن و گه‌شه‌پیدا نا‌ پروسیسی هاریکاری ل نا‌ه‌ ژاننا مروقی دا ب مه‌رجه‌کی نه‌گه‌ر نه‌م بزاین کو ناکوکی و هاریکاری دوو روینه بو ئیک پاره، و ل پروسیسی بزاقه‌کا به‌رده‌وام هر جاره‌کی رویه‌ک ژ قان هه‌ردو رویا ده‌یته‌ پی‌شچا، و نه‌قه خو‌ بخو‌ دی بیته‌ پروسیسا دینامیکا نویسون و نویژنبوونا هاریکاری دنا‌ه‌ خه‌لکی دا.

په‌یدا دبیت؟ بی گومان نه‌و هه‌ردو مروقه‌ د ئیک ودو ناگه‌ه‌ن و هر ئیک ژ وان نزانیت کا نه‌وی دی چ دقیت، له‌وما دی ناکوکی دناقبه‌را وان دا په‌یدا بیت. ده‌می هر دووان زانی کا وان چ دقیت، دی نه‌و ناکوکی یا وان بیته‌ هه‌قرا ی و قیا ن. دقیت نه‌م بزاین هه‌بوونا ناکوکی یی دناقبه‌را هه‌می چینین جفاکی دا و دناقبه‌را پارتین سیاسی دا کاره‌کی نه‌یی خرابه، به‌لکو دی بیته‌ هاندهره‌ک بو پیشقه‌چوونا مله‌تی مه‌ به‌ره‌ه‌ شارستانیه‌ت و مه‌ده‌نیته‌ی. کاتی تی‌ک گه‌ه‌شتن دناقبه‌را وان دا په‌یدا بوو و هر لایه‌نه‌کی باش زانی کا لایه‌نی دی چ دقیت، و نه‌ه‌ ناکوکی یه‌ دی بیته‌ هه‌قرا یه‌کا باش بو نا‌قارنا جفاکه‌کی مه‌ده‌نی و پیشقه‌چوونا باری کومه‌لایه‌تی و سیاسی و نابوری و ره‌وشه‌نیری. نه‌گه‌ر مروقه‌ به‌یت و چا‌ه‌ تینه‌رینه‌کی ب سهر رابردویی و لایه‌تین ئیکگرتین نه‌میرکا دا دده‌ت، دی بینن بو ماوه‌یه‌کی دریز شه‌ر دناقبه‌را باکوور و باشوردا هه‌بوو و ب هزاران که‌س بوونه‌ قوربان قی شه‌ری، به‌لی ده‌می تیگه‌ه‌شتن دناقبه‌را وان په‌یدا بووی، هه‌قرا

نه‌ه‌ هه‌قرا یه‌ کو دبه‌ره‌وه‌ندی گشتی دا بیت و یا نا‌قاکه‌ربیت و نه‌ک دبه‌ره‌وه‌ندی یا هنده‌ک که‌سان دا بیت. ل مال هه‌بوونا ناکوکی یی گه‌له‌ک یا باشه‌ و کاره‌کی ناسایی یه، چونکی هر نه‌ندامه‌کی خیزانی بیرو بوچوونین خو‌ هه‌نه و هه‌بوونا گه‌له‌ک بیروبوچوونا د خیزانیدا بو نا‌قارنا خیزانه‌کا به‌خته‌وه‌ر باشتره‌ ژ هه‌بوونا هه‌رکه‌ک ب تنی کو خو‌ ل سهر خیزانی زال بکه‌ت، و نه‌م هه‌می دزاین کو شیانین کومه‌لی پترن ژشیانین که‌سه‌کی. چ ده‌می هه‌می نه‌ندامین خیزانی د ئیک و دوو گه‌ه‌شتن چو پی نه‌قیت نه‌و ناکوکی وان دی بیته‌ هه‌قرا ی و ده‌می بوو هه‌قرا ی دی ده‌ره‌نجامین وی دبه‌ر چا‌ه‌ و دباشن بن، و نه‌ه‌ خیزانه‌ دی بیته‌ خیزانه‌کا ئیکگرتی و یاسهرکه‌فتی. هه‌بوونا ناکوکی یی، راما نا وی تی‌ک نه‌ گه‌ه‌شتنه، چ وه‌ختی مروقه‌ ل هه‌قالی خو‌ گه‌ه‌شت و زانی وی چ دقیت، وی گافی نه‌و ناکوکی د بیته‌ هه‌قرا ی وی ده‌می هه‌قرا ی دی بیته‌ هیمای پی‌شقه‌چوونی و سهرکه‌فتنا هه‌قالینی و موکوم کرنا په‌یوه‌ندیان. بۆچی دوو مروقه‌ ب شه‌ر دچن یان ناکوکی دناقبه‌را وان دا

عبدالسلام محمد مسته‌فا سهرپه‌رشتیاری په‌رورده‌یی

بزانه‌ ناکوکی(هه‌قراکی) و هه‌قرا ی دوو روینه بو ئیک پاره‌ی. خو‌ ترساندن ژ ناکوکی کاره‌کی نه‌یی دروسته و دقیت مروقه‌ بزانیته کو نا‌قارن د هه‌می بوارین ژیان دا یا گریدایه‌ ب هه‌قرا یی هه، به‌لی

هه‌که‌ هه‌بیت دی بیژنی نه‌زبه‌نی، هه‌که‌ نه‌بیت دی حیل و حیل پی که‌نه‌ که‌نی

(خودانی ره‌قدا عیالی) یان دی بیژن (ما یانه‌کا ته‌پا پیی دی پی پیک ئینی ته‌یا یازده زاروک هه‌نه) و نه‌ه‌ خیزانه‌ دی بیته‌ جه‌ی ترانا ویاریا ل ده‌ه‌ هنده‌ک که‌سین نه‌فس نزم و حه‌ز ژ قان ره‌فتاران دکه‌ن و دقیت هه‌می ده‌ما کیما‌سیین وان به‌رچا‌ه‌ که‌ن و بو خو‌ پی بکه‌نه‌ که‌نی و د هه‌مان دم دا هه‌که‌ر هات و نه‌ه‌ زاروک مه‌زن بوون و هر ئیک بو خو‌ کاره‌ک کر و به‌رده‌ستی وان فره‌ه‌ بوو و بوونه‌ خودان پاره و مال، هر ئیک ل دویف هه‌زا خو‌ دی بو خو‌ کاره‌کی که‌ت و ژبه‌ر فه‌قیریا وان ل ده‌می زاروکی‌یی دی خو‌ راگرن و نه‌و ژ ی دبیت چاقی خو‌ بده‌نه‌ ده‌ستکورت و فه‌قیرا و ده‌ستی هاریکاری بو وان خیزانا دریزکه‌ن و هه‌وجه‌یین گه‌له‌ک که‌سان قه‌تینیت و دی بیته‌ خودان نازناقه‌کی دی و دی بیژنی (مالا می‌را) یان ژ (مالا گران) و دی بیژنی (نه‌زبه‌نی و نه‌ز خولام) و گه‌له‌ک نازناقین دی دی داننه‌ سهر، نه‌ه‌ه‌ ژ ی ژبه‌ر به‌رزه‌وه‌ندیین خو‌یین تابیه‌ت داکو خو‌ زمان خو‌ش که‌ت دا نه‌و کار پی هاتی بو بجه‌ به‌یت و بجه‌ بینیت، نه‌ه‌ه‌ه‌ نه‌ه‌ دیارده‌ گه‌له‌ک نه‌یا جوا‌نه‌ د نا‌ه‌ هنده‌ک خیزانین جفاکی مه‌دا و کارتی‌کرنی ل هه‌می نه‌ندامین خیزانی دکه‌ت.

هیغیدارین ب شیوه‌یه‌کی جوان ره‌فتاری د گه‌ل ده‌ستکورت و کی‌م دا‌هاتیان به‌یته‌کر، چونکی نه‌و ژ ی دی ده‌وله‌مه‌ند بن و بنه‌ خودان مال و زیز و زینت و یا ل فه‌قیری ئیک تشته‌کی بیژنه‌ مروقی، ژیرا وی ناچیت و ده‌می ده‌ستفره‌ه‌ دبیت و که‌س نینه‌ فه‌قیری نه‌دیته‌ی و هر نه‌و فه‌قیره‌ یی زه‌نگین بووی، وه‌کی مه‌زن دبیت: "کارک هر دین سه‌قیگه‌ه‌ نابن".

بده‌نه‌ کی‌م وکاسی ونا‌ره‌زوویین وان بجه‌ بینن و خو‌ د گه‌ل وان زاروکان دا بگو‌نجینن، نه‌ه‌ه‌ه‌ نه‌ه‌ زاروک دی خو‌سهر رابیت و دی دویف هه‌زا خو‌ که‌ت و دی بیته‌ که‌سه‌نه‌کی خراب د نا‌ه‌ جفاکی دا. ل قیری گونه‌ه‌ نه‌یا زاروکی یه، به‌لکی گونه‌ه‌

یا نا‌قاکه‌رین خیزانی یه‌ کو نه‌و ژ ی ده‌یک و بابن کوپ ریژه‌یه‌کا زیده‌تر ژ پیتقی زاروک ئیناینه‌ و ژبه‌ر سه‌ختیا ژیان خه‌مساری یا د په‌رورده‌کرنا قان زاروکان دا کری و ره‌وشا ژیانا وان یا نالوزکری و گوتنن خه‌لکی ژ ی دی به‌رده‌وام هه‌ین و بو خو‌ پی بکه‌نه‌ که‌نی و هنده‌ک دبیتن

زاروک هه‌بن ژگه‌له‌ک لایه‌ناقه‌ کارتی‌کرنی لی دکه‌ن، ژ لای پی‌رورده‌یی هه‌که‌ر هات و ته‌ 10-12 زاروک هه‌بن تو نه‌شیی د گه‌ل وان هه‌میان سهره‌ده‌ریی بکه‌ی و تو دی ژ ی دویرکه‌قی، چونکی ده‌یک ویاب ب تنی مژویلی کارینه‌ بو وان زاروکان

نه‌خاسمه‌ ده‌یک دی رابیت ب شویشتن و پا‌قزکرن و ناماده‌کرنا خو‌ارنی و هه‌روه‌سان باب ژ ی دی سپیدی ده‌رکه‌فیت بو خو‌ ل کاره‌کی بگه‌رییت دا بشیت پاریی ژیان بو خیزانا خو‌ په‌یدا‌که‌ت. نه‌ه‌ ده‌یک و باب نه‌شین د گه‌ل وان زاروکان ب روینه‌ خو‌اری و به‌ری خو‌

په‌یمان ده‌وکس

یا خو‌یایه‌ کو د نا‌ه‌ جفاکی مه‌دا هر که‌سه‌کی خودان دا‌هاتیه‌کی کی‌م بیت و به‌رده‌ستی وی یی به‌رته‌نگ بیت دی هنده‌ک بیژن ما بۆچی بو خو‌ کاره‌کی نا‌که‌ت و ژیان خو‌ ب نا‌وایه‌کی ناسووده‌یی و ناسان ب بریقه‌ نابته، یان ژ ی دی بیژن هه‌ز ژ ته‌مه‌لی ویکاریی دکه‌ت و حه‌ز دکه‌ت دا‌هاتک بو ژ جه‌کی به‌یت بیی کو زه‌حمه‌ته‌کی پیقه‌ به‌ت، و هر ئیک ل دویف هه‌زا خو‌ دی نازناقه‌کی دانیه‌ته‌ سهر، به‌لی به‌روقا‌ژی قی چه‌ندی هه‌که‌ هنده‌ک ده‌وله‌مه‌ندا نه‌ه‌ که‌سانه‌ دیتن و ده‌ستکورتن ده‌ملا‌ه‌ست هاریکاریین ماددی پیشکی‌شی وان دکه‌ن و دقین نه‌و ده‌ستکورت ژ ی ژیانه‌کا خو‌ش بیو‌رینن، هر دیسان گه‌له‌ک یین هه‌ین ژدل پیقه‌بینی وان هه‌ژاران ل نک خو‌ دده‌نه شوی.

هر دیسان نه‌و خیزانین ده‌ستکورت و فه‌قیرحال زوریه‌یا وان گه‌له‌ک زاروک هه‌نه‌ نه‌ه‌ه‌ ژ ی ره‌وشا ژیارا وان سه‌ختی لی دکه‌ت و نه‌و دا‌هاتی بو ده‌یت هه‌می قالاتین وان پ‌ر نا‌که‌ت، چونکی یین خو‌ارنی پترن ژ یین کرنی، له‌ورا دقیت هر که‌سه‌ک به‌ری خیزانی پیک بینیت بو خو‌ میکانیزمه‌کی دانیه‌ت و ل دویف خشته‌یه‌کی سهره‌ده‌ریی دگه‌ل دا‌هاتی خو‌ دا بکه‌ت و ل دویف بوچوونین من یین تاکه‌ که‌سی ئینانا گه‌له‌ک زاروکان پتر فه‌قیری جه‌ی یین خو‌ دبیت دنا‌ه‌ خیزانی دا و کارتی‌کرنه‌کی ژ ی ل سهر جفاکی دکه‌ت، بو نمونه‌ هه‌که‌ر خیزانه‌کی گه‌له‌ک